

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, četrtek 29. julija 1920.

Št. 166.

Naše čete izpraznile Špilje.

Razdelitev spornih ozemelj med Čehoslovaško in Poljsko. — Za poljsko-rusko premirje. — Turčija podpiše.

Denuncijant iz Kranja.

Poglavar mariborskih Orlov prof. Capuder je v »Straži« objavil odprto pismo na narodnega poslanca Voglarja, kjer se pritožuje, da smo mi ponovno reproducirali obdolžitev, katero je isti Capuder skozi dve leti že ponovno vtaknil v žep. Kaj bo storil g. posl. Voglar, ne vemo. Mi pa hočemo, da bo enkrat konec besedovanja, citirati »Slovenski Narod« z dne 1. marca 1919. Žalibog zaradi pretesnega prostora ne moremo navesti celega članka — storimo to še o priliki. Za danes naj zadošča citat:

»Ponovimo: Vsa preiskava na najširši podlagi in strogo in z vso natančnostjo izvedena, se je sesedla v dejstvo, da so bile vse obdolžitve brez vsake podlage, navadna obrekovanja. Začetnik je bil prijatelj dr. Capudra Modic in dr. Capuder sam, ki je svojim kolegom pripovedoval izmišljene stvari, ki bi se najpotom njihovih konfidentov razširjale. Vedeti je treba, da je deželni šolski svet vodil preiskavo tudi zoper g. ravnatelja Fajdigo, zoper prof. Mastena,

kateroga sta Capuder in Komatar že potem, ko je bil v ruskem vjetništvu, ovadila nepatriotičnih dejanj, o čemur ima prof. Masten dokaze; ovaden je bil tudi prof. Pirnat, ker je v Beograd potoval. Ako se vse to resumira in še dejstvo, da se je E. Tomc dne 14. septembra 1914 v kavarni »Union« v Ljubljani izrazil, da bo prihodnji dan ravnatelja pri vladi »potunkal«, je dopuščen samo en sklep, ki ga je dr. Mencej, politični somišljenik dr. Preglja in dr. Capudra dne 28. oktobra pri sodišča v Kranju (U 434/14) kot priča zapriseženo zaslišán, dal na zapisnik: »Ker vsled ovadb ves zavod na ugledu trpi, izjavljam in prosim, da se to protokolira, da so naš zavod namenoma blatili trije moji kolegi, da so nalašč napravili ovadbe proti dijakom in zavodu...«

Pristavljamo še citat iz istega članka: »Posledica teh iz trte izvitih ovadb je bila, da niso bili trije dijaki pripuščeni v častniško šolo, da so bili ves čas zaznamovani kot p. v., pa ne samo to, ogromno večino dijakov kranjske gimnazije je zadela ista usoda.« »Vsled naloga polic. rav-

nateljstva je dalo glavarstvo dijake A., G., M., R. aretirati...«

Capuder, ki se pritožuje, da je posl. Voglar v zaščiti imunitete, ni ganil s prstom, da bi izpodbil te težke obdolžitve. Pri tem moramo konstatirati, da niti pisatelj članka, ki se je v svoji poštenosti podpisal s polnim imenom, niti odgovorni urednik »Slovenskega Naroda« nista bila deležna imunitete.

Capuder pravi, da je prosil za disciplinarno preiskavo. Naj nam ne zameri, če se nam zdi to neverjetno. Kajti njegov politični prijatelj, tudi Orel, dr. Verstovšek bi mu bil gotovo rad pripomogel do njegove rehabilitacije, ko bi bila ista vsaj verjetna. 1. marca 1919 je sedel Verstovšek kot poverjenik v Ljubljani in deželna vlada je imela klerikalno večino.

Capuder nam očita, da sramotimo s svojimi očitani Orlovstvo. To odklanjamo in povdarjamo, da se sramoti mariborski »Orel« sam, ako si volina čelo zaznamovanega denuncijanta, predno si je le-ta poiskal zadoščenja, ali si ga vsaj poskusil poiskati.

Nezmotljivi sveti oče sveta.

III.

Pij VII. se je motil v svoji gloriji, ki mu jo je doprinašal krščanski svet kot Napoleonovemu mučniku. Motil se je, ker ni videl, da je vsa ta gloria izviralá zgolj iz sovraštva proti Napoleonu, da pa je ravno isti Napoleon s svojim brezobzirnim ravnanjem s papežem celemu svetu doprinesel dokaz, da je tudi papež čisto navaden človek, če ga prime odločna roka. Ta vzgled so izkoristile krščanske države polagoma druga za drugo, samo previdneje, kakor je to storil brezobzirni Napoleon. Pustile so papežu ne le prejšnji vnani sijaj, marveč ga še povečale, napravile so mu prestol, nanj posadile papeža kot boga na zemlji, kot kralja nad kralji. To vse je bilo le na videz.

V resnici pa se je pričelo temeljito delo vničevanja, rušenja prejšnje nadoblasti papeštva in katoliške cerkve. Države so cerkvi vzele pravico nadzorovalne oblasti v šoli, vzgoji, da bodi v cerkvi sami. Cerkev sme brez nasilstva vzgajati državljane za vero, a država mora tudi z nasiljem svoje podložnike vzgajati za narodno (državno) idejo. To je bilo geslo, rojeno v revolucionarni Franciji, ki pa se je udejstvovalo tudi po drugih državah, zlasti v nemških. Po-

javil se je zopet cerkvi neprijazni duh avstrijskega cesarja Jožefa; razpuščali so se samostani in redovi in nepotrebne cerkve, odpravili so posvetno oblast škofov kot knezov, pustivši jim od prejšnjih velikih posestev le omejene posesti kot cerkveno last, uresničevati ideje, ki se nam zde danes moderne: civilni zakon, odprava celibata, ustanovitev narodnih cerkev, ločitev cerkve od države itd.

V Nemčiji so razpustili katoliške univerze, uveljavili svobodo vesti in veroizpovedi, skratka države so postale vrhovne zaščitnice vsega javnega in zasebnega življenja, države so postale nadoblast, koji se mora cerkev podvreči. S tem, da se je škofom odvzela posvetna oblast knezov, se duhovniškemu stanu niso več posvečali kakor preje, sinovi plemičev in bogatašev, marveč ponajveč še sinovi srednjih meščanskih slojev in iz kmečkega rodu; cerkev aristokratov se je poproletarizirala na duhove omejene na nižje študije. Za novo generacijo duhovništva so se zanimali samo še taki, ki so želeli priti kmalu in brez posebnih študij in talentov do dobrega kruha in naslova »gospod«.

A to je prišlo v prid ne le papeštvu, ki je imelo in ima v teh omejenih kruhoborskih duhovih svojo najzvestejšo armado, marveč prišlo je v prid tudi vladarjem in vladnim politikom; kajti tudi ti slednji so rabili v cerkvi priproste

ljudi, ki so se brez odpora z ozirom do višjega stanu dali vporabiti in izkoriščati za vsakršno politiko. Prejšnji škofje, zlasti oni v Nemčiji so si prilaščali pravico, da so vsak v svoji škofiji kakor papež neomejeni gospodarji, češ, vsak škof je prav tako kakor papež pravi neposredni namestnik božji, papež v Rimu bodi le v upravnih poslih voditelj cerkve. Škofje iz nove duhovniške šole so bili veseli, da so po milosti vlade prišli do mastnih dohodkov in lepe karijere. Brez odpora so vbogali in še vbogajo kadar treba vlado in kadar jim kaže tudi papeža.

Najhujši udarec pa je nezmotljivosti papeža v tem času zadala veda in znanost. Do tedaj je bilo v smislu »božjega razodetja« pod kaznijo izobčenja, mukami inkvizicije in smrti na goreči grmadi zapovedano verovati: zemlja stoji, je središče vsega stvarjenja, nad njo se razprostirajo nebesa, na katerih se vsak večer zažigajo zvezde, nad njimi je neskončni prostor izveličanih, a pod zemljo je pekel z večnim ognjem, kamor pridejo duše grešnikov. In zemlja je po menih Kozmi Indikoplenstu natančno odmerjena p oskev, katera se na svojih koncih, ki sta jih določila papež Aleksander VI (l. 1493) in papež Julij II. (l. 1506) končuje v neizmerno globočino. Zato je katoliška cerkev n. pr. Krištofa Kolumba, ko se je odločil, da po morju

Dnevne vesti.

Izpulite trn! »Beograjski dnevnik«, odličen napreden list, piše na uvodnem mestu med drugim sledeče: »Izpulite trn! Do zadnjega časa revolucije je ostaj neki politik, ki je bil v tajnih zvezah z revolucionarji, v zvezi z avstrijskim dvorom in z dinastijo in je dajal tajne nasvete cesarski dvojici, kako naj reši svoj prestol in monarhijo. Ta politik se zove dr. Anton Korošec. S pristopom Slovenije v sestav naše domovine smo dobili v Korošcu nov tip: tip jezuita. Korošec se v Beogradu trudi, da pride v čim ožjo zvezo z dvorom in z dinastijo, ki je, dabogme, za popolno jedinstvo; v Sloveniji pa je Korošec republikanec in avtonomik. Sestavila se je pred meseci na podlagi detajlnega dogovora koncentracijska vlada in dogovor, pismeno fiksiran in podpisan, bi se moral izvršiti tekom prvih dni nove vlade. Ko je pa preteklo ne nekoliko dni, temveč nekoliko mesecev, je izjavil dr. Korošec v Ljubljani v razgovoru z dr. Kramerjem, da za njega ta dogovor ne obstoja. Korošec je jezuit. In ko da svojo besedo, to za njega nima nobene vrednosti, on jo v sebi smatra za neveljavno v zmislu jezuitskega principa »reservatio mentalis« (»figa v žepu med prisego« opomba stavca), po kojem niti prisega nima veljave, ako se tisti jezuit, ki prisega, v notranjosti rezervira. Korošec torej, Protič in Vel. Jankovč so napravili dogovor z notranjo rezervno, potem so onemogućili njegovo izvršenje in vrgli vlado vsled želje, da imajo popolno, izključno vlast v državi, odnosno v pojedinih pokrajinah.«

Ovacije samim sebi so delali sinoči iz Zagreba in Ljubljane dospeli katol. dijaki in učenci (otroci). Ker jih od nas — razen 50 mariborskih članov »Orla« ni nihče pozdravil so sami sebi prirejali ovacije: Bog živi! Vpili so tudi: Živijo! ampak tudi na vzklike: Živijo črna internacionala! — Živijo Tyrš! Nek železničar, ki se je upal glasno kihnuti je prišel v nevarnost, da bi ga bil vladni komisar dr. Leskogar »lestnoročno« kaznoval; njegova soproga je pred »predržežem« pljuvala in vpila — kakor se to pač za mater »županjo« mesta Maribor spodobi. Hujše nesreče pa pri prvem sprejemu ni bilo. Došlece je sprejelo 15 Orlov in 10 Orlic v kroju, 30 pa v civilu.

Krašenje mesta za orlovsko božjo pot. Iz krogov hišnih posestnikov smo dobili sledeči dopis: »Klerikalci se jako motijo, ako mislijo, da bodo s terorizmom prisilili napredne hišne posestnike, brez razlike narodnosti, da okrasijo te dni svoja okna in razobesijo zastave. Mi razumemo njih pobožne želje pokazati zunanjim gostom, da je Maribor, ta trdnjava napredne misli, čez noč postal skoz in skoz črn in nazadnjaški, toda nobeden izmed mariborskih naprednjakov ne bo podprl te velepolitične akcije klerikalizma. Zato pozivamo vse mariborske

odkrije novi svet, preklinjala in rotala, češ, da je to predrzno podjetje proti božjemu stvarjenju sveta, zato mora ladja, ko pride do konca sveta, se pogrezniti v peklensko brezno. In ko so sloveči astronomi Kopernik, (l. 1540) Giordano Bruno in Galilei ta nauk in to vero skušali ovreči, je zavrelo po vsem krščanskem svetu. Kopernik je ušel preganjanju z naravno smrtjo, Bruno je svoj nauk plačal v Rimu 17. februarja l. 1600. na goreči grmadi in Galilei je moral po dolgi ječi in trpinčenju pred sveto inkvizicijo preklicati ravno isti nauk, ki ga mora še le od l. 1821. dalje znati vsak sinko in hčerka največjega klerikalca, namreč, da je zemlja kroglija, neznamen planet izmed milijard drugih večjih planetov, da se zemlja suče okoli solca, da je na mescu, ki se je nekaj izločil od naše zemlje, že zainrlo vse življenje, da je to, kar imenujemo »nebo«, le sinja barva ozračja playajočega nad našo zemljo itd.

Da, ta nauk, ki ga mora priznati danes tudi vsakdo, ki hoče postati »božji namestnik«, je najhujši udarec ne samo dogmi o nezmotljivosti papeža, marveč tudi verski resnici sami o božjem razodetju in stvarjenju sveta.

hišne posestnike, naj popolnoma ignorirajo tozadevne nesamne zahteve vsiljenega nam mestnega gerenta, katerih staviti nima nobene pravice.«

Polovična vožnja Orlov za cel teden. Ko so prosili obrtniki, da se jim dovoli znižanje cen za vožnjo na agitacijski izlet na Koroško, se jim to ni dovolilo, četudi je bil dotični izlet važen z ozirom na plebiscit na Koroškem. Pač pa je izposloval Korošec, da dobijo Orli kar za cel teden na polovico znižano vožnjo križ-krašem po Jugoslaviji.

Za orlovske tabor se mestnim očetom nič škoda ne zdi. Prenesli so slavalok, pod katerim smo našega prvega vladarja sprejeli, z mostu na Aleksandrovo cesto. Pod tem slavalokom bodo sprejeli odposlanca tistega, ki naš narod najbolj preganja, ki naše škofo v zasedenem ozemlju odstavlja in laške nacjonaliste nastavlja, ki nam brani, da v cerkvi Boga v svojem jeziku častimo, sprejeli bodo odposlanca papeža sedaj najzagrizenejšega laškega nacjonalca. Pod tem slavalokom bodo tudi oficijelno sprejeli največjega nebodigatreba — Orla! Da bi bil mladi in dični naš regent to slutil, gotovo bi se bil slavaloka ognil. In da se ta slavalok od daleč vidi, dovolila je potencirana modrost mestnih očetov, da se kostanje oskubi. Neusmiljeno je pela sekira ter na notranji strani veje do stebila posekala. Krasno bo to izgledalo, ko slavaloka ne bo več! — Mi pa, ki se nad tem vandalizmom zgražamo, zbirajmo za spominsko pločo, da jej udobemo napis: »Pod vlado Dr. Leskogarja si je tu Orel prvič perutnice osmodil!

Zastavice za koroški plebiscit so izdelovali te dni v naših šolah, tako vsaj se je reklo otrokom, sedaj pa so se te zastavice porabile za Orlovski tabor. Radovedni smo, kdo nam bo to zagonetko razjasnil?

Seja mestnega sosveta: »Orlovski tabor«. Včeraj se je vršila seja mestnega sosveta z dnevnim redom: »Orlovski tabor«, na kateri se je na surov način napadalo mariborsko protiklerikalno časopisje ter protiklerikalne elemente sploh — torej ogromno večino mariborskega prebivalstva. G. gerent je prepričeval svoje somišljenike, da je Orlovski tabor narodna prireditev in da bo na tujce, posebno na zastopnike antante napravilo slab utis, ako mesto ne bo okrašeno, ker se bo iz tega sklepalo, da v Mariboru ni Slovencev. G. gerent in z njim vsi njegovi Orli naj se potolažijo. Maribor je slovenski in bi to tudi pokazal, če bi bil Orlovski tabor narodna prireditev, toda to ni! Orlovski tabor je klerikalna strankarska prireditev in Maribor bo s svojo pasivno resistenco szmo pokazal — da ni klerikalen. Gg. člani mestnega sosveta in g. gerent pa naj si zapomnijo, da so njihovi dnevi štefi in da se ne bo nikoli več do konca sveta zgodilo, da bi še kdaj klerikalci paševali na mariborskem magistratu, kadar bodo enkrat mestni svetovalci in župan izvoljeni po onem ljudstvu, ki tu prebiva in ki bo te dni pokazalo, da je preraslo dobo klerikalne klečeplaznosti, da misli z lastnim razumom in da sovraži tamo. Orlovski tabor, s katerim ste hoteli pokazati svetu vašo klerikalno moč v Sloveniji in v Mariboru, ne bo pomenil za vas niti najmanjši plus. Vi in oni, ki ste jih povabili na vašo prireditev, pa naj spoznajo, da jih niste povabili v svojo, nego v tujo hišo, da ste tu tujci, da tu niste doma, da je Maribor dom naprednih strank.

Capuder je postal mežnar? Zadnje nedeljo je stopil po maši v Limbušu naš Capuder iz Kranja na krtno ob cerkvenem zidu ter začel — oznanjevati. Med drugim je oznanil tudi, da se vrši proti primerni vstopnini Orlovski tabor itd.

Orli iščejo kroje! Našim Orlom primanjkuje krojev ter so se radi tega obrnili tudi na Sokole, da bi jim posodili svoje. Opozarjamo na tozadeven inserat.

Promocija. Na vseučilišču v Inomostu je dne 24. julija 1920 promoviral doktorjem vsega zdravilstva g. Anton Cizelj iz Vranjskega, Čestitamo!

Angleška ljubezen do Jugoslovenov se je v pravi luči pokazala pri izpraznitvi Radgone. Britiši polkovnik Gousset je bil poverjen, da vodi vsa tozadevna dela. Od naše strani se je naredila napaka, da se je vojaštvo umaknilo preje ko uradništvo postaje. Ko se je postajenačelnik Malgaj vračal od kosila nazaj na postajo, ga je napadla radgonska nemška fakinaža s psovkami: »Windischer Hund, nach Graz mit ihm, aufhängen den Hund«. Malgaj se je zatekel v hotel, kjer je bival polkovnik Gousset in nanj apeliral, naj ga štiti. Gousset pa ga je zavrnil, češ, »Deutsche schimpfen nicht«, nakar ga je Malgaj pozval, naj se sam prepriča o resničnosti nemške kulture. Gousset je prišel v zadrego, postal je napram Malgaju prijaznejši in ga skušal tolažiti: »Nicht wahr, Sie gehen freiwillig«. Malgaj ga je odločno zavrnil, da se umakne le sili. Nato ga je Gousset še enkrat opozoril »trotzdem, Sie werden sagen, Sie sind freiwillig gegangen«. O dogodkih izpraznenja Radgone bomo še poročali.

Izpraznenje ozemlja Sv. Duh na Ostrem Vrhu. Nocoj pozno so dobile naše straže ob meji od Koroške proti Sv. Duhu na Ostrem Vrhu povelje, da se do danes 9. ure dop. umaknejo na črto, ki jo tvori do Sv. Duha prejšnja meja političnih okrajev Maribor—Lipnica in sicer po črti ob razvodju zapadno od Sv. Duha. Ob tej črti ležeče ozemlje morajo naše straže izprazniti ter izročiti avstrijski upravi. Natančno mejo določi še le obmejna komisija. Skoro gotovo pa je, da zgubimo najlepši vrh našega slovenskega Kozjaka, višino Sv. Duha na Ostrem Vrhu.

Izpraznenje Špilja. Danes dopoldne je naša posadka v Špiljah ustavila svoje posle in jih izročila avstrijski upravi, katere poverjeniki so dospeli v Špilje z zjutranjim vlakom. Kako bo v doseganjimi posli obmejne kontrole za potnike iz Jugoslavije v Avstrijo, ob tem času še ni določeno. O izpraznenju Špilja priobčimo jutri izvirno poročilo.

Surovo postopanje zagrebških orožnikov. Dva naša dijaka, ki sta dospela danes iz Zagreba sta nam naznanila zanimive stvari o postopanju zagrebških orožnikov, ki spremenjajo vlak Zagreb—Zidani most. Ko je skočil eden od njiju iz čakalnice na peron skozi okno, ker se je vlak že pričel pomikati ter bi vsled groznega navaļa pri izhodu ne bil več pravčasno prispel, sta ga pograbila dva orožnika ter ga brez nadaljnega pretepla. Par dni poprej so orožniki na istem kolodvoru pretepli nekega trgovca tako, da so ga morali oddati v bolnico. Imena orožnikov so nam znana ter sta dijaka že napravila tozadevne korake na pristojnem mestu, da se jima da zadoščenje. Take razmere smo doslej poznali le v Italiji, odločno pa protestiramo, da bi se skušale uvesti tudi v naši državi.

Napredno učiteljstvo v Jugoslaviji si je ustanovilo enotno udruženje za celo kraljevino in se izreklo v posebni rezoluciji za narodno in državno edinstvo. Nekaj komunistov, ki so hoteli zvabiti učitelje na stranpota in so s svojim terorizmom zborovanje motili, so postavili z lepo geslo na zrak. S tem je pridobila narodna in državna misel v prvi vrsti med širokimi plastmi narodna novo poglobitev. Tam je nujna potreba, da se ustvari protiutež proti razkrajačim tendencam našega duhovništva med kmetjskim ljudstvom, in naše učiteljstvo je s svojim sklepom to prevažno nalogo prevzelo. Zanimivo je bilo, da sta Protič in Korošec drugi dan po učiteljskem zborovanju nastopila v parlamentu proti pravicam istega učiteljstva, ki je pokazalo komunistom pot iz svoje srede, da sta celo zaradi tega vprašanja izsilila krizo. Učitelji jima tudi niso ostali dolžni odgovora na to nečuvno izzivanje. Učitelji so imeli še isti večer posebno zborovanje, na katerem je njihov vodja izjavil: »Mi radikalni učitelji smo ustanovili in držali radikalno stranko. Ko pa vidimo, da teptajo radikalci naše pravice, ki nam jih hočejo demokrati dati, bomo z vso strogostjo nastopili proti radikalni stranki in jo bomo zrušili!«

Ravnateljstvo Slov. mestn. gledališča prosi tukajšnje slavno občinstvo, da gre kolikor mogoče na roko novim igralcem, ki iščejo stanovanja. Meblirane sobe naj se nanašajo upravništvu lista.

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Čehoslovaško. Kakor se je že poročalo, je došla v Beograd čehoslovaška delegacija, ki ima nalog, da uredi trgovske odnose med Čehoslovaško in Jugoslavijo. Razgovori so se že pričeli. Sedaj se vrši debata o glavnih vprašanih. Po končanih formalnostih so razdelili delegate v sekcije, in sicer 1. za splošno trgovsko pogodbo, 2. za pošto in brzojav, 3. za promet in 4. za kontingentno pogodbo. Razen tega je ustanovljena tudi komisija za likvidacijo kompenzacijske pogodbe s Čehoslovaško od meseca marca m. l. Sedaj je največ delovala sekcija za splošno trgovsko pogodbo. Razgovori se vrše na podlagi določil svobodne trgovine. Prepovedan bo samo uvoz in izvoz nekaterih predmetov, ki so za državo potrebni. Glede na to je bil stavljen predlog, da se sklene nova kompromisna pogodba, s katero naj bi se obe stranki obvezali, da bo ena pogajajočih se strank dopustila kontingent prepovedanega blaga. Kot šef čehoslovaške delegacije v teh pogajanjih fungira Matejček, čehoslovaški konzul v Beogradu. Z naše strani prisostvujejo pogajanjem delegate raznih ministrstev.

Trgovski gremij nam piše v zadevi sladkorja: Tekom pet let so oblasti preskrbovale prebivalstvo s sladkorjem, vendar je tu preskrba v zadnjem času skoraj popolnoma odpovedala, tako da je dobila ena oseba na mesec samo 1/4 kg sladkorja na karte. To je najboljši dokaz, kako težko je dobiti to blago, katerega se pri nas ne izdeluje v zadostni množini. Obstoječa potreba pa je povzdignila ceno sladkorja celo na 120 kron za en kilogram, ker ga legitimni trgovci niso imeli več v zalogi. To pa zato ker je bil uvoz vsled naše nalute vedno bolj riskanten, so sklenile kompetentne oblasti opustiti trgovanje s sladkorjem, in ji dovolile prosto trgovino. Ko je bilo v tem času nekaj vagonov sladkorja v Trstu na razpolago, so šli ljubljanski trgovci prvi, ki so si ga upali kupiti za tako visoko ceno, da so ga morali prodajati na debelo po 82 K kg. . . Tudi naši mariborski trgovci niso hoteli zaostati in so nakupili za mesto sladkor, katerega so zamogli po 75 K kg. grosirati, o čemur so obvestili tukajšnje oblasti. — Naenkrat se je začela zboljšavati naša valuta in italijanska padati, tako da se je hotelo dobiti morebiti v Trstu se nahajajoči sladkor za nižjo ceno. Kakor znano, je hotel neki tukajšnji neopravičeni trgovec to situacijo izrabiti in je ponujal sladkor na tukajšnjem trgu trgovcem neobvezno po zelo nizki ceni kljub temu, da ni imel ne koščeka sladkorja. Trgovci, ki so imeli večje množine sladkorja po visokih cenah, so se pustili vsled tega manevra preplašiti in so začeli prodajati sladkor pod nakupno ceno. Ko so pa sprevideli, da je bila ta cena sladkorja samo manever, niso hoteli še več žrtvovati in so nastavili cene v razmerju s kupnimi cenami, ki pa niso presegale postavno dovoljenega zaslужka, da celo pod nakupno ceno. To podajemo javnosti za zagotovilo, da so se mariborski trgovci vedno trudili, svoje odjemalce reelno postreči z dobrim blagom ter po zmernih cenah. Da pa se od njih kot privatnih podjetnikov ne more zahtevati, doprinasati za splošnost neizmerne žrtve je jasno. Kar se pa tiče tozadevne novice zaradi sladkorja v naših časopisih konstatiramo, da bi se te vesti ne bile nikoli obelodanile, če bi se bili prej informirali pri doseganih državnih preskrbovalcih sladkorja, pri magistratu in okrajnem glavarstvu. Upamo, da se bo v bodoče previdnejše postopalo. Novi verižniški urad tudi rajši tukajšnje avtohtono trgovstvo in na trg došle kmečke prodajalce, kakor da bi iskal verižnike in navijalce cen, za kar je prav za prav ustanovljen. Mi bodemo o delovanju tega urada ne samo pojasnili javnost, ampak tudi na višja mesta

interpelirali, zato prosimo vse trgovce in druge osebe, ki so bile po njih mnenju od tega urada neopravičeno kaznovane, da vse date in o delovanju dotičnih organov javijo podpisnemu gremiju. Trgovski gremij v Mariboru.

Krčni napad na cesti. Včeraj ponoči so našli na državnem mostu mladeniča nezvestnega ležati na tleh. Poklicali so rešilni voz, ki je fanta prepeljal v javno bolnico. Ugotovilo se je, da je 18 letni posestnikov sin Boštjan Pliberšnik iz Rikarje vasi na Koroškem in da je na mostu obležal vsled krčnega napada.

Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo se je pri vseh mašah namesto besede božje in pridige čula sama reklama za orlovski tabor. Za ta namen so si najeli celo nekega patra, da bi bolj vleklo. Ljudje so ogorčeni in trdimo lahko, da bodo gospodje dosegli prav nasprotno kot so želeli. Se prej si nismo dopustili zlorabljeni priznice in spovednice, temmanj si jo homo sedaj. Zato so se toliko upirali kancelarparafu, ki jim bo že dal po kosmatem repu. Gosp. Martinek, ali si hočete res pridobiti, „zaupanje in popularnost“, ki jo uživa benediški župnik? Mladi ste še, škoda bi vas bilo, zato se rajši držite Marijinih devic ter te farbajte, v cerkvi pa želimo čuti samo besedo božjo in nič drugega, ne pa naštevjanje celega orlovskega programa od škofove maše pa doli do plesne veselice in proste zabave. Tudi ne hvalisajte preveč svojih Orlov kot edine pravoverce, poznamo jih. Ljudje so kakor drugi, grešniki, samo da se za nameček še razločujejo po klečeplaztvu, hlapčevstvu, breznarodnosti, udanosti papeževemu laškemu nacionalizmu.

Gospodarstvo.

Pozor, lesni producenti! Na današnji seji lesnega odseka se je iz dosedanih naznanil zalag razvidelo, da so nekatere tvrdke naznanile napačno število vagonov, ki jih potrebujejo za les. Lesni odsek, ki je vršil svojo odborove sejo pod nadzorstvom vladnega komisarja, objavlja, da se rok za prijavo množine eksportnega lesa podaljša do 7. avgusta t. l., do katerega časa naj vsi lesni producenti, včlanjeni in nevčlanjeni, ki reflektirajo na eksport lesa, javijo Lesnemu odseku pri Zvezi Industrijev v Ljubliani. Šelenburgova ulica 7/II, natančno množino lesa v svojih zalogah rezanega in tesanega, ki se nahaja na skladiščih ali na žagah (v gozdih se množine ne bodo vpoštevale) in tudi naznanijo točno kje se nahaja vsaka zaloga in skledališče, ker bo posebna komisija kontrolirala napovedi. Pravice do vagonov imajo samo lesni producenti in legitimni lesni trgovci. Ob enem mora vsak naznaniti, koliko blaga je dosegaj izvoziti. — Kdor ne bi do navedenega roka 7. avgusta t. l. podal zahtevane izjave, ali kdor bi v svoji izjavi podal neresnične podatke, se pri razdelitvi vagonov tri mesece ne bo vpošteval. — Opozarja se, da naj se prijavi samo oni les, ki ga ima vsakdo pripravljene za eksport v tuje države. Ljubljana, 24. julija 1920. Lesni odsek Zvese Industrijev.

Obrtna banka, Ljubljana. Spričo mnogostranskih vprašani zaradi podpisovanja delnic Obrtne banke v Ljubliani, obveščamo zainteresente, da se še nadalje sprejemajo prijave za te delnice pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubliani, ter njenih podružnicah v Celju in Mariboru. Za vsako podpisano delnico je plačati znesek 200 K, ki predstavlja nominale teh delnic, ter 30 K za stroške izdaje.

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Maribor dne 29. avgusta 1920!

Zadnje vesti.

Pogajanja za sestavo nove vlade.

Beograd, 29. julija. Pogajanja med obema skupinama trajajo dalje v nekaterih točkah se je posrečilo dospeti do sporazuma, o drugih pa se pogajanja nadaljujejo.

Izpraznjenje Špilja.

DKU Špilje, 29. julija. Jugoslovenske čete so danes dopoldan izpraznile Špilje, katero je zasedel oddelek avstrijskih orožnikov. Deželni predsednik dr. Rintelen ter vodja deželnega centralnega urada, Glanz sta tudi dospela sem.

Razdelitev Tešinskega.

DKU Praga, 29. julija. Sklep poslaniške konference o razdelitvi poljsko-čehoslovaških plebiscitnih ozemelj je bil danes po prizadetih strankah podpisan. Čehoslovaška dobi ves karvinski premogovni revir ter vso železniško progo Košice—Oderberg. Od Tešinskega pripade Čehoslovaški vse ozemlje od Peršine vzdolž Oise s tešinskim predmestjem na levem rečnem bregu z Jabloko in okolišem. Na Arvi teče meja med Babjaguro in Meguro do Cipša med Jurgovo in Nedečem.

Za poljsko-rusko premirje.

DKU Varšava, 28. julija. (Brezžično.) Zelo nujno! Vrhovnemu vodstvu sovjetske vojske v Moskvi. Poljski glavni stan potrjuje sprejem brezžične brzojavke od 25. julija ter naznanja da odpošlje odposlance 30. t. m. ob 20. uri zvečer po cesti Brest-Litovsk do sovjetskih predstraž. Prosi se obenem za sporočilo reda po katerem se morajo naši parlamentarci ravnati.

Turčija podpiše.

DKU. Carigrad, 27. julija. (Havas.) Vrhovni svet je prišel pod predsedstvom sultana do zaključka, da je podpis mirovne pogodbe za Turčijo neobhodno potreben.

Laška reklama.

DKU Rim, 28. julija. Položaj italijanskega življa v Splitu je vsled podpiranja in hujskanja oblasti jugoslovenskega prebivalstva še vedno ogrožen. Jugoslovensko časopisje priobčuje pozive na vojno proti Italiji ter zahteva osvoboditev svojih rojakov ter osvojitve vseh ozemlj do Soče.

Požar v beneškem pristanišču.

DKU Rim, 28. julija. Pri požarju v beneškem arzenalu so eksplodirale tudi večje posode kurilnega olja in bencina. Živilska skladišča za pristaniške ladije so popolnoma uničena. Da se požar ni razširil na druge hiše se je zahvaliti le visokim pristaniškim zidovom. Škoda znaša več milijonov lir. — Vzrok požarja je še neznan. Uvedla se je tozadevna preiskava.

Grško-italijanski sporazum.

DKU Pariz, 28. julija. K grško-italijanskemu sporu radi Dodekaneza poroča »Temps«: Zdi se, da je Italija spremenila svoja mnenja. Aliiranci, katerim so bila grško-italijanska navzkrižja predložena upajo, da bo italijanski odgovor zadovoljil Grčijo.

Iz rimske zbornice.

LDU Rim, 28. julija. Zbornica je sprejela izvedbeni dekret k mirovni pogodbi saintgermainski.

Kmetijski upor v Cataniji.

DKU, Rim, 28. julija. (Brezzično.) V Cataniji je vdrla v magistrat 500 delavcev, da protestira proti načinu razdeljevanja živil. Pri tem je morala nastopiti policija. 7 oseb je bilo usmrčenih.

Razmere v Budimpešti.

LDU Budimpešta, 28. julija. Včeraj je v kavarni »Club« na Leopoldringu udrlo okoli deset mož, ki so napadli goste. Ravnatelj madžarske hranilnice, Verbely, je bil zaboden in je takoj umrl, odvetnika Varsanyia so ubili z udarci po glavi, zasebnega uradnika Kramerja so hudo ranili na glavi. Redarstvo je uvedlo strogo preiskavo, da se dožene, kdo so morilci. Minister Teleky je izjavil deputaciji budimpeštanskih hranilnic in bank, da vidi bližajoči se trenotek, ko bo treba delati red z dejanji, ne pa z izjavami. Kot protirevolucionarec je navajen, nastopati z vso energijo.

Boljševiki v Aserbejdžanu.

DKU London, 28. julija. Kakor poročajo »Times« iz Carigrada se nahaja Aserbejdžan popolnoma v oblasti boljševikov.

Francozi v Damasku.

DKU Bajrut, 28. julija. (Havas.) Francozi so vkorakali v Damask. 26. t. m. se je sestavila v Damasku nova vlada.

Borzna poročila.

LDU Curib, 28. julija. (Borza). Berlin 14.20, Newyork 583, London 22.06, Pariz 45.30, Milan 31.85, Praga 11.75, Beograd 31.75, Zagreb 8, Dunaj 3.50.

LDU Dunaj, 28. julija. Berlin 447, Curih 2800; valute; nemške marke 445, romunski leji 420, levi 320, švicarski franki 27.75, francoski franki 12.95, lire 9.00, angleški funti 6.80, dolarji 1.65, rublji 263; v prostem prometu: Zagreb 245—265, Budimpešta plačilo v denarju poštne hranilnice ali v žigosanih kronah 100 do 112, Praga 370—392, Varšava in Krakov 95 do 105, čehoslovaške krone, pettisočaki 372—396, manjši bankovci 373—397, novi dinarji 975 do 1025.

LDU Beograd, 28. julija. (Borza.) Valute: 20-dinarjev v zlatu 24—24'20, angleški funti 68—70, francoski franki 150—158, dolarji 18—18'25, italijanske lire 110—115, levi 42—43, romunski leji 50'50—51, nemške marke 46—46'50, drahme 250—270, čehoslovaške krone 40—41, avstrijske krone 11'50—12'50; devize: Pariz 125—128, London 65—67, Berlin 45'50—46, Dunaj 10'10—10'25, Praga 40—41'50.

Mala oznanila.

Fridnega šolerja išče okrajno glavarstvo Maribor. 3—2

2 viničarske družine s 3 do 5 delavnih moči se išče. — Vprašanja: Pachta, Zg. Sv. Kungota pri Mariboru. 2-2

Bele platnene čevlje vse velikosti ima v zalogi čevljarska obrt Ivan Krois, Koroška cesta 18. 3—2

Rabim večje skladišče (magacin) tudi klet, najraje v bližini glavnega kolodvora. Franc Ogrizek, trgovec, Vetrinjska ul. 17. 2—2

Proda se oprava za trgovinski lokal. Vprašanja v upravnistvu.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.
Odgovorni urednik: Fr. Voglar.
Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Zahvala.

Za izkazano mi sočutje ob boleznih in smrti mojega dragega soproga ozir. brata, svaka in strica gospoda

dr. Viktorja Sušnika
odvetnika v Pliberku

izrekam v svojem in vseh sorodnikov imenu svojo iskreno zahvalo. Zlasti se zahvaljujem g. odvetniku dr. Franjo Rosina kot zastopniku odvetniške zbornice za njegov gniljiv nagrobni govor. Iskrena hvala tudi zastopstvu mariborskega Sokola, Pliberčanom, g. gerentu mesta Pliberk, stanovskim tovarišem in vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika spremili k zadnjemu počitku.

Maribor, dne 26. julija 1920.

Milena dr. Sušnikova.

Krasno posestvo

v bližini Maribora za prodati Cena 1,300.000 kron. Vpraša se pri oskrbniku Franjo Korent, Maribor, Smetanova ulica 48. 4—2

Razpis.

Mariborska mestna plinarna ima na prodaj **126 m Mannesmann-cevij**

175 mm notranjega premera. Posamezne cevi so 4 m dolge in 100 kg težke. Cenjene ponudbe naj se blagovoll vposlati direktno na mestni magistrat v Mariboru.

Vladni komisar:
Dr. Leskovar l. r.

Traverze za prodati!

2 kom. U željezo, profil 30, dolžina 9'65	
2 » nosilca (Träger) » 26, » 9'65	
1 » » » » 24, » 5'10	
1 » » » » 18, » 5'10	

Vprašati: 2—1

Gjuro Valjak, kavarna »Central«, Maribor

Gostilna Alvis, Maribor

Fr. Rudl

Brate, kam se Ti podaš? Dobra vinska kapljica
V vilo Alvis, saj poznaš Se tam toči, ljubi gost,
Vendar tisti krasni kraj, Torej priidi — na radost,
Kjer gostilna je sedaj.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

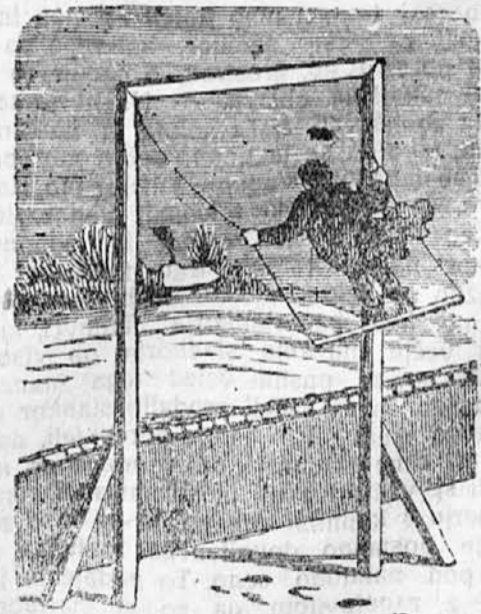
Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivc.
Fr. Stickler.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vse vrste straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristaniščna ulica 2.

Orlovski tabor!

Bratje Sokoll!

Orli in Orlički, Orlice in Orličice se obračajo do Vas, da se jih usmilite v sili, jim pomagajte iz zadrege ter jim posodite svoje kroje. Posebno se priporočajo gospodje kaplani, ki bi sicer morali v tej hudi vročini, kakor kaže slika, nastopiti v frakih.

Pozor!

„Mariborski delavec“ je edini slovenski dnevnik na Štajerskem!

„Mariborski delavec“ je najcenejši dnevnik v Jugoslaviji!

Pozor!

En četrt vina spijete na mesec manj, pa imate svoj lasten dnevnik. Naročite si ga takoj!

Širite ga od hiše do hiše!